

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De President van de
Algemene Rekenkamer
Lange Voorhout 8
2500 EA DEN HAAG

**Departementale
Auditdienst**

Kalvermarkt 53
2511 CB Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Ons kenmerk
5730355

Bijlagen
4

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 27 april 2012
Onderwerp Bestuurlijke reactie op het Verantwoordingsonderzoek 2011; Rapport
bij het jaarverslag 2011

Geachte mevrouw Stuiveling,

U zond mij bij de brief van 13 april 2012 uw conceptrapport bij het jaarverslag 2011 van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Ik heb hier met belangstelling kennis van genomen. In uw conceptrapport gaat u in op het Jaarverslag 2011 en de bedrijfsvoering binnen mijn ministerie. U vroeg mij op het conceptrapport te reageren.

In deze brief geef ik daar gehoor aan. Ik zal daarbij ingaan op uw conclusies en aanbevelingen met betrekking tot de beleidsinformatie, de bedrijfsvoering en de financiële informatie. In de bijlagen treft u mijn reactie op de het thema Veiligheid en de achtergronddocumenten¹ die u meezond bij uw conceptrapport.

Beleidsinformatie

Ik ben verheugd te vernemen dat de Algemene Rekenkamer constateert dat de beschikbaarheid van relevante informatie en de kwaliteit daarvan in grote mate op orde is. Het jaarverslag bevat passende informatie over wat mijn ministerie heeft gedaan met de uitgegeven gelden ten behoeve van de geformuleerde doelen.

Op enkele punten mist de Algemene Rekenkamer echter (recente) gegevens. Ik wil u er in dit kader graag op attent maken dat niet alle benodigde informatie al ten tijde van het opstellen van het jaarverslag beschikbaar is. Daarnaast wordt er momenteel, onder andere op het gebied van de slachtofferloketten en nazorg, gewerkt aan het monitoren van de kwaliteit en doelmatigheid van enkele maatregelen.

Vanzelfsprekend blijven de totstandkoming van de beleidsinformatie, de doelmatigheid van mijn beleid en het voldoen aan de verslaggevingvoorschriften ook in 2012 mijn volle aandacht houden.

¹ Achtergronddocumenten: Verantwoordingsonderzoek bij het ministerie van Veiligheid en Justitie 2011, Informatiebeveiliging en vertrouwensfuncties, Verantwoording en toezicht over prestaties en effecten bij instellingen op afstand.

Bedrijfsvoering

**Departementale
Auditdienst**

Inkoopbeheer

Tot mijn tevredenheid constateert u dat de verbetering van het inkoopbeheer zich ook in 2011 heeft doorgezet. Ten opzichte van 2009 is daarmee het totaal aan onrechtmatigheden en onzekerheden in het inkoopbeheer met meer dan de helft gereduceerd. Alle verbetermaatregelen uit het project verbetering inkoopbeheer zijn afgerond en dit project is daarmee afgesloten. Ook in 2012 streef ik naar een verdere reductie van de onrechtmatigheden. In dit kader wordt onder andere de indiening van een maandelijkse rapportage inkoopbeheer van de Zelfstandig Aanbestedende Diensten en diensten met een eigen operationele inkoopfunctie gecontinueerd.

Datum

27 april 2012

Ons kenmerk

5730355

Gezien het bovenstaande ben ik dan ook verrast door uw kritische oordeel over het inkoopbeheer bij het Openbaar Ministerie. Gemeten naar bedragen aan fouten en onzekerheden is het inkoopbeheer van het Openbaar Ministerie in 2011 opnieuw verbeterd. Zo bedroeg het bedrag aan fouten en onzekerheden in 2009 € 9,1 mln., in 2010 € 3,8 mln., en thans € 2,4 mln.. Uw oordeel dat er een onvolkomenheid is in het inkoopbeheer bij het OM is naar mijn mening niet in overeenstemming met de feiten. Ten eerste door de hierboven genoemde constatering dat het bedrag aan fouten en onzekerheden juist is afgenomen. Ten tweede door het feit dat de onrechtmatigheden, maar ook het ontbreken van enkele decentraal afgesloten contracten in het contractenregister, door de interne controle van het Openbaar Ministerie reeds zelf waren geconstateerd. Het Openbaar Ministerie heeft bovendien de afgelopen jaren diverse maatregelen genomen die bijdragen aan de naleving van de Europese aanbestedingsregels. Uiteraard zijn er nog diverse mogelijkheden tot verbetering van het inkoopbeheer, niet alleen bij het Openbaar Ministerie maar ook bij andere diensten. Uw kwalificatie van het inkoopbeheer van het OM als een onvolkomenheid deel ik echter niet.

Onvolkomenheid in personeelsbeheer bij het kerndepartement

U merkt terecht op dat de onvolkomenheden in het beheer bij de baten-lastendienst DJI en bij het OM zijn opgelost. Beiden fungeerden, vanwege omvang en complexiteit, als pilot in de vernieuwing van de mandaatregelingen, waarbij nauw is samengewerkt met de Departementale Auditdienst (DAD). Hieruit zijn standaarden ontwikkeld die momenteel worden gebruikt om de gehele mandaatstructuur van VenJ te herzien en transparant te maken.

Tegelijkertijd worden in de mandaten op een soortgelijke wijze de bevoegdheden verankerd en gerelateerd aan het nieuwe financieel systeem dat momenteel wordt geïmplementeerd. Procedureel wordt voorzien in een koppeling tussen de mandaten en de autorisaties in de personele - en financiële systemen. Het geheel is erop gericht de bestuurlijke drukte te doen afnemen en de controlebaarheid en toegankelijkheid te vergroten.

De aanpassing van de mandaatregeling is momenteel in een gevorderd stadium en de maatregelen zijn in september 2011 aangekondigd middels een circulaire. Voor de zomer van 2012 zal binnen het BD volledige invulling aan deze maatregelen worden gegeven. Tevens zal voor de volledigheid een integrale controle plaatsvinden of de geconstateerde onvolkomenheden inmiddels zijn hersteld.

Voorschottenbeheer bij DG Politie

Ik ben op de hoogte van de eerdere onvolkomenheid bij het DG Politie. Ik wil hierbij graag opmerken dat deze onvolkomenheid inmiddels opgelost is.

Uiteindelijk is ook de financiële informatie van het DG Politie in het jaarverslag 2011 deugdelijk weergegeven en rechtmatig tot stand gekomen. Daarnaast wil ik hierbij aanstippen dat de overgang van Jurist naar Leonardo door de DAD wordt gecontroleerd, evenals dat DFEZ en het DG Politie regelmatig overleg voeren om de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen.

**Departementale
Auditdienst**

Datum
27 april 2012

Ons kenmerk
5730355

Vorming nationale politie

De door u geconstateerde onvolkomenheden en tekortkomingen in de bedrijfsvoering bij de vorming van de Nationale politie hebben mijn aandacht. Wel is enige toelichting en nuancering op zijn plaats.

U stelt dat *"de VtsPN bij het inkoopbeheer de Europese aanbestedingsregels onvoldoende naleeft"*.

Deze constatering is terecht. Ik heb hiervan ook melding gemaakt in de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag van mijn ministerie. Het aanbestedingsbeleid van de Nederlandse politie heeft mijn volle aandacht. In mijn brief aan de Tweede Kamer van 15 februari 2012, kenmerk 2012-0000079127, over het rapport van de commissie aanbesteding politievoertuigen heb ik de acties uiteengezet voor de borging van een zorgvuldig inkoopbeheer bij de politie.

U stelt tevens dat *"de politieregio's de privacyregels onvoldoende naleven als de Wet Politiegegevens uitvoeren"*.

In 2011 zijn er bij de korpsen uitgebreide Wpg-audits uitgevoerd. De uitkomsten van deze audits geven, evenals de bevindingen van de Algemene Rekenkamer, het beeld dat de korpsen nog niet op alle fronten aan de wet Politiegegevens voldoen. Inmiddels hebben de korpsen een aantal verbetermaatregelen getroffen en zijn er verbeterplannen opgesteld om de geconstateerde gebreken ten spoedigste aan te pakken. Een aantal verbetermaatregelen zal landelijk worden opgepakt waarmee landelijke uniformiteit in de verwerking van politiegegevens wordt beoogd. Volgens de wettelijke systematiek zullen deze verbetermaatregelen worden getoetst in de volgende interne en externe auditronde."

Bedrijfsvoeringsparagraaf:

Ten aanzien van uw opmerking op pagina 9 (en 11) dat *"ik niet in de bedrijfsvoeringsparagraaf vermeld of is afgeweken van het uitgangspunt dat bij aanschaf van ICT-diensten of ICT-producten zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van open standaarden en open software"* wil ik het volgende opmerken: In het format van de bedrijfsvoeringsparagraaf in de Rijksbegrotingsvoorschriften 2012 wordt aangegeven dat alleen wordt gerapporteerd wanneer bepaalde ICT-diensten of -producten niet worden toegepast. Dit is echter niet het geval. Mijns inziens heb ik dus op juiste wijze geïnformeerd over het gebruik van ICT-diensten of -producten binnen mijn departement."

Financiële informatie

Single information Single audit (SiSa)

De Algemene Rekenkamer heeft in verband met de teleurstellende uitkomst van de single review 2011 geconcludeerd "... dat het systeem van de single audit onvoldoende functioneert". In verband met deze conclusie stelt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in overleg met haar collega van Financiën een plan van aanpak op ter verbetering van SiSa. Overigens zijn al enkele maatregelen genomen. In het plan van aanpak wordt van alle betrokken

partijen (departementen, medeoverheden en accountants) een krachtige inzet gevraagd om SiSa meer robuust te maken. De eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de genoemde partijen blijven onverlet, maar worden in een samenhangend kader geplaatst om meerwaarde te bereiken en de kracht van SiSa beter te benutten. Het ministerie van BZK is in deze systeemverantwoordelijke voor SiSa en verricht uit hoofde van die verantwoordelijkheid een aantal coördinerende taken. De departementen zijn echter verantwoordelijk voor de rechtmatige besteding en verantwoording van de specifieke uitkeringen van het betreffende departement.

**Departementale
Auditdienst**

Datum
27 april 2012

Ons kenmerk
5730355

Het doet mij deugd dat u van oordeel bent *"dat de in de financiële overzichten opgenomen financiële informatie deugdelijk is weergegeven en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften"*. U stelt tevens dat u van oordeel bent *"dat de in de financiële overzichten opgenomen verplichtingen, uitgaven en balansposten rechtmatig zijn, met uitzondering van de onzekerheden in de toelichting bij de departementale saldibalans met een bedrag van € 486,0 miljoen aan onzekerheden in de afgerekende voorschotten"*.

Voor de goede orde meld ik dat de door mijn Auditdienst in haar evaluatie opgenomen onzekerheden in totaal € 346 mln. hebben bedragen. Het verschil met de door u als onzeker aangemerkte bedrag van € 486 mln. heeft betrekking op specifieke uitkeringen uit hoofde van de Wet op de Jeugdzorg, waarbij de uitgevoerde reviews hebben geleid tot het oordeel 'toereikend'. Voor deze doeluitkeringen bestaan derhalve naar mijn mening geen onzekerheden. U geeft aan dat de onzekerheden betrekking hebben op de afgerekende voorschotten. Dit is voor de doeluitkeringen Wet op de Jeugdzorg niet juist. De betalingen worden niet als voorschotten verantwoord, maar zijn direct definitief. De in 2011 betaalde doeluitkeringen zijn gebaseerd op de verantwoorde productiegegevens uit 2010. De onzekerheid heeft derhalve betrekking op de in 2011 betaalde doeluitkeringen. De zin *"In het genoemde bedrag is niet het totale bedrag aan in 2010 en eerder verstrekte specifieke uitkeringen betrokken"* suggereert dat de melding in de bedrijfsvoeringsparagraaf niet volledig is. Voor een juiste voorstelling van zaken merk ik op dat, conform de begrotingsvoorschriften, in de bedrijfsvoeringsparagraaf met betrekking tot de rechtmatigheid alleen melding gemaakt moet worden van overschrijdingen van de met de Algemene Rekenkamer afgesproken rapporteringstoleranties.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

I.W. Opstelten

Bijlage 1

Departementale
Auditdienst

Reactie op achtergronddocument "Verantwoordingsonderzoek bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie 2011"

Datum
27 april 2012

Ons kenmerk
5730355

Oordeel over de totstandkoming van de beleidsinformatie

U geeft in paragraaf 2.3 op pagina 7 aan dat het percentage binnen de normtijd voor start Haltafdoening niet deugdelijk tot stand is gekomen. U doelt hiermee op de inconsistentie in de verantwoording van de prestatie-indicator ten opzichte van de begroting.

In het jaarverslag wordt gerapporteerd over wat er in de begroting wordt gevraagd - in de begroting is de 60 dagen norm gehanteerd. Eind 2011 is de nieuwe norm van 30 dagen vastgesteld. Met ingang van de Begroting 2012 zal dit als nieuwe prestatie-indicator worden vermeld.

In het jaarverslag is abusievelijk de nieuwe norm als indicator weergegeven. In de laatste versie van het jaarverslag 2011 is dit aangepast.

Als tweede punt geeft u aan dat het om nog niet gecontroleerde cijfers gaat, omdat het door een accountant gecontroleerde jaarverslag van Halt Nederland nog niet beschikbaar is.

Het is echter niet mogelijk om ten tijde van het opstellen van het jaarverslag te beschikken over door een accountant gecontroleerde cijfers van Halt Nederland. Halt Nederland dient op basis van de gecontroleerde jaarverslagen van de individuele Halt-bureaus een geconsolideerd jaarverslag Halt Nederland op te stellen. Conform de wet Justitie-subsidies, artikel 48q, dient het Halt-bureau binnen zestien weken na afloop van het boekjaar een aanvraag tot vaststelling van de subsidie in.

Vertrouwensfuncties

U concludeert in paragraaf 3.2.3 op pagina 14 in paragraaf 3.2.3 over Vertrouwensfuncties dat VenJ "geen actuele en sluitende registratie van alle vertrouwensfuncties bijhoudt".

Dat is niet juist. Het bureau BVA houdt wel degelijk een actuele registratie van alle vertrouwensfuncties bij. Vanwege de afhankelijkheid die er is van leidinggevend, om medewerkers vóór plaatsing op een vertrouwensfunctie tijdig aan te melden voor een veiligheidsonderzoek, kan niet gegarandeerd worden dat de registratie 100% sluitend is. Een dergelijke verwachting is dan ook niet geheel realistisch.

U heeft een steekproef genomen en concludeert op basis van die steekproef dat er 40 mensen op een vertrouwensfunctie werkzaam zijn zonder dat die allen een verklaring van geen bezwaar (VGB) hebben.

Wij hebben geen inzicht in de methodiek die is gebruikt voor de steekproef en kunnen de validiteit daarvan dus niet controleren. Op basis van onze professionele inschatting achten wij het aantal van 40 substantieel te hoog.

U wijst mijn ministerie erop dat het opwaarderen van een bestaande functie naar een vertrouwensfunctie, of van vertrouwensfunctie naar een hoger veiligheidsniveau, vereist dat de functionaris die deze vertrouwensfunctie bekleedt een toereikende screening heeft vóórdat de functie daadwerkelijk ingevuld kan worden.

Dit geeft blijk van een onjuiste interpretatie van de wet en zou in de praktijk ook onwerkbaar zijn. Op grond van de Wet Veiligheidsonderzoeken (Wvo) moet bij een aanwijzing van een functie als vertrouwensfunctie - het gaat hier dus om een functie die nadien wordt aangewezen als een vertrouwensfunctie waarvan de functie dus al wordt uitgeoefend door een (vaste) medewerker -, degene die de functie vervult, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken na

dagtekening van het aanwijzingsbesluit, bij de AIVD worden aangemeld voor een veiligheidsonderzoek. Vervolgens zal de AIVD, uitzonderingen daargelaten, in principe binnen acht weken het onderzoek afronden. In de Wvo is niet opgenomen een verplichting om de betrokkene, in geval van een 'nadien'-aanwijzing van een functie als een vertrouwensfunctie, hangende het veiligheidsonderzoek - al dan niet tijdelijk - van de functie af te halen. Mijns inziens is dat echter ook onredelijk en onpraktisch en kan dat bovendien arbeidsrechtelijke consequenties hebben.

**Departementale
Auditdienst**

Datum
27 april 2012

Ons kenmerk
5730355

Bijlage 2

Reactie op "Staat van Rijksverantwoording -thema Veiligheid"

U stelt dat de in het jaarverslag opgenomen informatie inhoudelijk aansluit bij mijn beleidsdoelstellingen. Daarnaast wordt opgemerkt dat veel effect-informatie buiten het jaarverslag om wordt aangeboden. Dit heeft voor een groot deel te maken met de tijdigheid van het aanleveren van deze informatie. U stelt in dit kader onder het kopje 'conclusie' dat de Tweede Kamer mij zou kunnen vragen de realisatiecijfers van onder andere het OM, de politie en de Raad voor de Rechtspraak volgend jaar tijdig beschikbaar te stellen. Echter, beide organisaties hebben wettelijke termijnen voor hun jaarverslagen en die termijnen worden ook nageleefd. Daarnaast kunnen over sommige zaken nog geen resultaten worden verstrekt, omdat het effect van het beleid pas na enige tijd zichtbaar wordt.

**Departementale
Auditdienst**

Datum
27 april 2012

Ons kenmerk
5730355

Bijlage 3

Reactie op achtergronddocument "Verantwoording en toezicht over prestaties en effecten bij instellingen op afstand"

Het doet mij deugd dat er bij mijn ministerie geen onvolkomenheden in het toezicht zijn geconstateerd bij de instellingen Raad voor Rechtsbijstand, Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO), Waarborgfonds motorverkeer en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV)

**Departementale
Auditdienst**

Datum
27 april 2012

Ons kenmerk
5730355

Bijlage 4

Reactie op achtergronddocument "Informatiebeveiliging en vertrouwensfuncties"

Uw achtergronddocument bevat op pagina's 8 en 9 een tabel met vertrouwensfuncties per departement.

Het valt mij op dat departementen kennelijk verschillend zijn omgegaan met de vraag naar aantallen vertrouwensfuncties. Mijn ministerie heeft het feitelijke aantal aangewezen vertrouwensfunctie opgegeven; enkele andere departementen lijken het aantal vertrouwensfuncties omgerekend in fte's te hebben opgegeven. Dit duidt op een inconsistentie in opzet en met name in de uitvoering van het onderzoek en heeft tot gevolg dat het een vertekend beeld oplevert van de situatie bij de verschillende departementen. Een eenduidige opgave van of feitelijke aangewezen vertrouwensfuncties of van vertrouwensfuncties berekend in fte's voor alle departementen zou zeer wenselijk zijn.

**Departementale
Auditdienst**

Datum
27 april 2012

Ons kenmerk
5730355